

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hettőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Hirdetési díj:
 öt hasznos petitor 5 krajczár. Nagyból terjedelmű s többiben megelenő hirdetéseknek leengedés történik. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyitléri közlemények minden sora 20 kr. Ezek a szerkesztő által vétettek fel. — A hirdetések a szerkesztőségben és kiadóirodában.
 Az előfizetés a hirdetési díj mellett a kiadóirodában, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztőség irodájában, Szabó Lajos ház, 1712. sz. alatt czímre adandók.

Előfizetési feltételek:
 helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve.
 Egész évre . . . 10 frt.
 Félévre . . . 5 frt.
 Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.
 Egy hónapra . . . 1 frt.
 Előfizetheti helyben a kiadóirodában a debreczeni *szabadelvűpárt*ban, aztán Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseiben, vidéken a postahivataloknál.

Budapest, okt. 7.

(—y—) Most, hogy a törökök főhadvezérletében ismét változás állott be, s a Mehemed Ali vezérlete alatt állott hadsereg a fekete Lom mögé vonult vissza, az orosz erősítések pedig megérkeztek, s e miatt az orosz vezényelt tarja annyira megnőtt, hogy Plevnát már előre török Metznek nevezik, talán nem lesz érdektelen kissé körültekinteni, miként állanak a jelen véres háború chancéai, különösen Oroszországra nézve.

Könnyelműben, az ellenfél erejének kevésre, sőt talán semmire becsülésével alig kezdtek még háborút az újabb időkben, mint jelenleg Oroszország, és valljuk meg, hogy az ürügy is, mely alatt a háborút megindították, — igazságtalanságban ritkítja párját.

A kezdet csakugyan az orosz fegyvereknek ígérkezett nyújtani a babért. Törökország barátai Abdul Kerim cuncatörökodását látva már-már aggódni kezdtek, hogy az orosz hadsereg csakugyan megteszi annyszor emlegetett sétautját Konstantinápolyba, és pedig a nélkül, hogy a tekintélyes török haderevével csak egyszer is megütközni kényszerült volna.

És miként állunk ma?
 A Balkánon átkelt orosz hadseregnek hatalmas „megállj-!-t” kiáltott Szuleiman basa, s minthogy az oroszok nem értették, vagy nem akarták érteni a török szót, rögtön kézzelfoghatólag meg is magyarázta nekik, úgy hogy még most is sajog a hátuk töle.

Plevnánál mint deus ex machina, egyszer csak ott terem Ozmán basa, ki-ről viddini parancsnoksága alatt azt hitük volna, hogy mindenre képes, csak vizet zavarni nem. Alig volt tizenkétezer embere, midőn állást foglalt Plevnánál, de felismerőn posztójának kedvező voltát, rögtön hozzá látott, hogy abból egy formidabilis erősséget akosson, és bár munka közben többször igyekezett öt megakadályozni a tulnyomó orosz sereg, mindannyiszor véres fejvel küldte vissza azt.

Osman basa működése Plevnánál oly szakadatlan sorozata a fényesnél-fényesebb győzelmeknek, hogy valóban nem csodálhatjuk, hogy még az orosz érzelmű angol lapok is bevallják, hogy a folytonos megveretés folytán az orosz hadsereg erkölcsi értéke a zéruson alól szállott.

A fővezényelt silánysága az oroszoknál, jelenleg már Európaszerte megállapított tény, és habár kétségtelenül az autocrata orosz fejedelmi ház határatlan büszkesége vonakodik is a személyes változás által bevallani a világ előtt, hogy lehetséges, miszerint — talán a legközönségesebb polgári ágyból származott tábornok többet értene a hadvezérlethez, mint a híres romanov család valamely fenséges tagja, még is valószínű, hogy az lesz a dolog vége, hogy Miklós nagyhg., ki a hadjáratot haszkararón kezdte, valószínűleg komoly lálzáll fogja végezni, s nem sokára tudilést keresni az enyhé éghajlatu Krim bájos villái egyikébe vonul.

És ha ez megtörténik, megtörtént-e vele minden, mi szükséges ahhoz, hogy a dolgok menetének új fordulatot adjon: rendelkezik-e még Oroszország annyi segélyforrás felett, hogy azoknak latba vetésével részére hajlíthassa a mérleget?

Embernek, ágyútoléteknek aligha lesz híjjával, ámbár ha úgy gazdálkodik vele, mint eddig, s a la Skobelevf, saját katonáinak holttesteiből igyekszik hidat verni az ellenség sáncz árkaín keresztül. — ez a segélyforrás is könnyen kiapadhat, mert az orosz nép alig lesz képes reprodukálni azt, mit ily hadviselés mellett, a halálnak Martini fegyverrel alakult kaszája leterít.

De hát miként áll Oroszország a háború legelengedhetlenebb föltételével, mely a híres Montecuculi szerint, először pénz, aztán meg pénz és harmadszor is csak pénz?

Csak a napokban tapasztaltuk, hogy midőn az európai pénzpiaconok híre futott, hogy Oroszország nagybólv mérvü kölcsönt szándékozik megkötni a külföldön, Európa legtekintélyesebb két

bankja a londoni és berlini, azzal feltevé a hirre, mely tulajdonkép csak tagogatódzás volt a börzék hajlamának kipuhatólására, hogy kamatlábat minden látható ok nélkül jelentékenyen fölemelte, s ez által előlegesen elzárta ajtaját a pénz kereső előtt.

De a pénz fogyatékán van az orosz állampénztárakban, a háború pedig olyan természetű, hogy folytonosan arannyal és ezüsttel kell táplálni azt, és pedig annál nagyobb mértékben minél hitelennebbnek és hálátlanabbnak mutatkozik eredményeiben.

A külföld által visszautasítva, ott-hon kellett az orosz kormányt elvenni, a mit talált s így olvashattuk legközelebb ama csakugyan megdöbbentő hirt, hogy Oroszország az államvasutaknak ezüst értékre kiállított kötvényeit alacsony, önkényesen megszabott árfolyam papír értékre változtassa, s a kötvény tulajdonosainak a tőke apasztatásán kívül még a garantizott jövedelmekben is majd 5% veszteséget okozott.

E rettenetes erkölcsi hitelét aláaknázó eljárásra körülbelül a végsőkigé indíthatta Oroszországot, mely saját kárára csak későn látta be, — hogy egy hosszabb ideig tartó háború folytatására semmi esetben sem elég a bankóprés szakadatlan működése. Hogy pedig a minden sajtók e legvégtetesebbike mily mértékben működött, bizonyítja a birodalmi bank kimutatása, mely szerint már eddig is 170 millió rubellel több bankjegy van forgalomban, mint a mennyi a bankjegy osztályánál — elszámolás alatt áll.

Természetes, hogy e közleményre az orosz értékek a világ minden börzézén rohamos áreszkökenést szenvedtek, úgy hogy ma Berlinben 40% veszteség mutatkozik az orosz bankjegyeknél.

Ez értékesökkenés természetesen leg csak növekedni fog, midőn — mit ma már egész Európa vizsgálja csak az idő kérdésének tart, Oroszország mint legutolsó segélyeszköz, a birodalmi bank készpénz alapjának confiscálásához folyamodik.

Ekkor kétségtelen, hogy az orosz bankjegyek és állampapírok értéke a lehető legalacsonyabb fokra süllyed alá és bekövetkezik az a szomorú idő, midőn Oroszország képtelen levén adósságainak kamatait aranyban fizetni, s még képtelenebb a háború folytán csak a külföldön lehetséges vásárlásokra szilikes aranyat és ezüstöt beszerezni, vagy békeért kényszerül könyörögni, vagy — sőt meg lehet, hogy még a béke esetén is — kimondani az állam bankroterot.

A háború eddig már több mint százézer emberbe került Oroszországnak, s ha e veszteséghez még a pénzügyi calamitások is járulnak, valjon mind kiáltásai lehetnek akkor Oroszországnak a sikerre.

Az óriási birodalom egyes részeiben már is a békétlenkedés jelei mutatkoznak, Európa pedig kezd belátni, hogy Oroszország rettegett hatalma csak ama babonás félelmen alapult, melyet a keresztény népek tápláltak irányában; és most azonban a keresztény babona iránt fogékonyssággal nem bíró török elszáratá e föltétel, s e percben kezdik már valódi értékére vezetni vissza az agyaglábu colossust.

Az absolut hatalom tehetetlennek bizonyult s ma már csak a nép menti meg Oroszországot, mivel pedig ennek első feltétele örendelkezési joga, — ez pedig természetesen minden idegen elem működését kizárja, az orosz birodalom jelen alakjában fen nem maradhat, hanem vissza kell térnie természetes határai közé, magának az orosz népek és Európának kimondhatatlanul nagy előnyére.

Az orosz birodalom volt, Oroszország és pedig alkotmányos Oroszország lesz. Ez a herocsp, melyet e pillanatban a háborút folytató colossus elé állítatunk.

— A magyar járadékkölcsönre tömege-sen folynak az aláírások. Eddigé 112 fél részéről 1,114,700 frt. iratott alá. Ez összegben az általunk már említett intézeteken kívül csak a „pesti biztosító társaság” van képviselve 100,000 forinttal és a „fővárosi taka-

rékpenztár” 250,000 forinttal. A többi aláírás magánfeleltől ered.

— Abdul Hamid szultán nyilatkozata. Gr. Zichy konstantinápolyi nagykövetségünk a múlt hó 20-án kihallgatáson volt a szultánál. A szultán az alkalommal tett nevezetes nyilatkozataiból nem tartunk érdektelenekek egy párt fölemlíteni.

„Rendkívül nehéz körülmények közt léptem a trónra; a birodalom hosszú évi rossz gazdálkodás következtében meg volt ingatva, a háború kitört Szerbiával és Montenegróval. Seregeim levertek Szerbiát s én főleg Ausztriát, Magyarország közbenjárása folytán megadtam a fejedelemségnek a békét a nélkül hogy kizsákmányoltam volna a győzelmet és a nélkül hogy megkaptam volna a biztosítékokat arra nézve hogy ezen hűten fejedelemség nem fog ismét fegyvert ragadni.

Elmentem az engedékenység legvégső határáig, de orosz befolyások meghiusították törekvésemet, majd Oroszország maga is betört birodalmamba, de isten győzelemre vezetett seregeimet. Mindamellett a további vérontás megakadályozására kész vagyok békét kötni. De természetesen csak olyan békét, mely alkalmas arra, hogy méltóságomat és birodalmam függetlenségét megőrizze.

Zichy a legkellemesebben lepte meg a szultánt, az igazságügyi bizottság által utjonnan átdolgozott bagatell tvjvasiat rövid vita után általánosságban elfogadtatták.

— Az országgyűlési szabadelvű párt legutóbbi értekezletén, az igazságügyi bizottság által utjonnan átdolgozott bagatell tvjvasiat rövid vita után általánosságban elfogadtatták.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése okt. 8-án.

Elnök: Gyhycz; jegyzők: Horváth, Beöthy, Orbán.

A képviselőház e napi ülésén került szönyegre az ugynevezett Helfy ügy, mely azzal vette kezdetét, hogy az elnök előterjesztette jelentését a képviselői mentelmi jogának megsértése iránt történt felszólalás tárgyában, melyből kitűnik, hogy Bariz Zsigmond alkaptányi helyettes a kerületében levő korcsma, kávé és pálinkamérés-i helyiségekben tapasztalt rendőri kihágások miatt vizsgálatot akarván tartatni, hogy azt feltűnés nélkül eszközölhesse, az egyenruhások után könnyen felismerhető rendőrök hejétt más egyeket ki-vánt használni s e végett Péress István, Bartoss Lajos, Fischer Ignác és Kohn Herman hordárakat vette magához s utasította őket, hogy f hó 2-án esti 7 és 8 óra között jelenjenek meg az álló-ut és Kisfaludy utca tájékán, hol a rendőri vizsgálatot megkezdieni akarta, s ötöt a Kisfaludy-utca közpe tájára, hol, mint akkor a hordárak egyike említé, Helfy képv. ur háza a 14-ik szám alatt van, várják be.

Fischer Adolf és Kohn Árpád a kitűzött helyen és időben megjelenéven, — ott találkoztak s 3 órai várakozás után, miután az alkaptányi helyettes nem jelent meg — hazatavoztak.

Ezek azok körülmények melyek a Helfy Ignác képv. házánál törtétekre nézve, a vizsgálati iratokból kitetszenek s melyekből meggyőződést szerethetni, hogy a hordárak arra hogy a Helfy háza menjenek, semmiféle hatóságtól nem kaptak utasítást.

Helfy mindenre készen volt, csak arra nem hogy a képviselőház képesek legyenek ily jelentést előterjeszteni. — Beszédét azzal végzi hogy hába foglaltat le Tisza fegyvereket, mert a közvélemény fog szerevni kását kapát stb.

Tisza Kálmán miniszterelnök röviden reflektált Helfy beszédére s nyomatékosan hangsúlyozta, hogy van törvény Magyarországon, van alkotmány és van kormány, mely mind a kétőt tiszteletben tartja. Csak a t kívánja, hogy a hazának minden fia úgy óvakodjék törvénytelen tényekbe keveredni mint a mennyire ezt a kormány teszi. (Élénk helyeslés.)

Egyébiránt a kormány bizonyos viszonyok között kötelességnek tarthatja egyes egyénekre felügyelni, — és ez nem csak nálunk hanem minden szabad államban a világon a kormányzat szoros és határozott kötelessége, s ennek teljesítéséről lemondani fog egy kormány sem — mely kötelességet éri. Simonyi Lajos B. Igen fontosnak tartja az ügyet s hiányosnak tartja belügy-miniszteri vizsgálatokat. Hivatkozik a Bittó, Szilágyi kormányra, akkor nem történtek ilyenek. Apponyi A. gr. az ügyet komoly tárgyalásra érdemesnek tartja s javasolja, hogy az ügy melléleteivel együtt a mentelmi bizottsághoz utasítsassék jelentéstétel végett.

Szóltak még Paczolay, Pulszky, Vidliczky, Szilágyi Simonyi Ernő s a ház elfogadta a napirendtérést.

Vegyes hírek.

Odessában 120 személyből álló bankjegy-hamisító szövetségnek jöttek nyomára; egy millióra terjedő összeget hamis 25 rubeles jegyekben már forgalomba hozott. M a c M a h o n é s k o r m á n y á n a k e r ő s z a k o s k o d á s á i e l l e n F r a n c i a o r s z á g i g e n t e k i n t é l y e s f é r f á i a n y i l t a v o n á s s á g t e r é n k e z d e n e k t i l t a k o z n i; ily Montalivet — Lajos Filöp egyik volt minisztere X-ik Károly sorsára utal. Littré, a

ősz tudós, Franciaországnak általa megért szerencsétlenségének elősorolása után így kiált föl: Nem kívánok egy negyedikbeni bonapartista katastropha tanuja lenni, inkább idegen földön vágom előhaladt korom végnapjait leélni. A z „a c h” és „k r a c h” daczára Ausztriában mégis 293 effective vagyonnal bíró millionáriust mutattak ki; hát nálunk vajon mennyi lehet? A t ö r ö k „c r o i s s a n t r o u g e” (vörös fölhód) című, sebesültek Ápodást czélzó intézmény főszervezője a budai Dr. Heinrich; segédei, a szintén magyar Dr. Spitzer és Dr. Czeike. Fő tanyájok Kopács, a sebesültek az első segélyben részeseik: innen továbbittanak azután stabil kör-házakba. Mehemed Ali, a volt fővezér ismételve és melegen szavazott köszönetet hazánk fiainak buzgalmaikért és önzetlenségükért, mert notabene az egész áldásos intézmény havi budgetje 2000 aranynál többre nem rug. A h i t e l o r s z j e g y e k f ö n y e r e m é n y e 200,000 frt. egy már éltés cseh gazdászé lett. Ertesüléven Fortuna rokonszenvének e forró nyilatkozatáról így sóhajtott föl: „Ah! mit használ nekem már most e nagy kincs, ily késő véséségben.” A c s á s z á r i b é c s i u d v a r i o d a e g y i k a s z t a l l a b ó l a H o f f m a n n d e M o r a t h o l a v a g u d v a r i t a n a c s o s t u l a j o n d á t k é p e z t e 29 drb 10000 frtos értékű papírokat Zechmeister S. hivatalosolga oly ügyesen el tudta tüntetni, hogy eddigéig egyetienegyek vissza szerzése sem sikerült. Dingelstedt Jenny báróné, a bécsi udvari opera mo tani igazgatójának neje, ki egykor primadonnája is volt ezen dalszínházakban — szombaton temetett el. E g y r i t ó l i a l, m e l y e t e g y b e r l i n i k e r e s k ö d a l a t o z á s á r a j ö t t l e a n y á n a k ü d v ö z l e s e k o r i s f ü l e m e l l e t f e l e j t e t — k i d ö f t e a z ö t h e v e s e n á t l e l e n e k b a l s z e m e t. O k u l j u n k ! A M i n d i n k á b b g y e n g ü l ö p á p a — h i r s z e r i n t — b o u l l o n n á l e g y e b e t m á r n e m k e p e s m e g e m e l t e z n i.

Dr. Sartori Gyula olasz alkonzul szíven lötte magát egy bécsi szállodában; birtokában nagyobb összegű pénz és egy szabadságotatására vonatkozó hivatalos levél találtatott. — A z a m e r i k a i M i c h i g a n á l l a m b a n f ö l t á l t 21,000 l é n y e g e s a k t r e z s z ó b á l l ó s z o r z ó é s o s z t ó s z á m l á l ó g é p e z e n f o l d a d a t o t: „Mennyi a kamatos kamataja 5630 dollár 30 céris-nak 20 év múlva 7% mellett?” — 45 másodperc alatt így választotta meg: 16,158 dollár 47 cents, a t ö k e t i s b e l e t v e. H a l a d u n k ! B é c s b e n a m u l t é v v e g é v e l 13,000 lakás állott üresen és a város lakossága 6 év alatt állottag 70,000 emberrel kevesebbet. H u z z e g y m u l v a i y k ö z l ö z z e s i a r á n y m e l l e t t B é c s l a k o t l a n n a v á l n e k. A b é c s i k a t o n a i f o r a n c o n o k s á g é p ü l e t e b e n L k ö — S z e v e n e m e z r e d e s l a k a s á b ó l, m i z a z e z r e d e s L a x e n b u r g b a n n y a r a l o n j e v é l t l á t o z a t o b a n — e g y d e u t s c h m e i s t e r e d r e b e l i v o l t s z o l g á l ó F a r r e n k o p f n e v e z t ü t, 1000 frtot meghaladó értékű ezüstneműeket lopott el.

A Wagner-Perczel ügy tanulsága.

Azon véres scéna, mely nem rég a rákospalotai erdőben lefejt, s mely két derék jellemes férfi közül egyiket a halálba, másikat a börtönbe juttatá, — lehetetlen, hogy minden gondolkodó ember lelkében mely megdöbbenést ne keltett legyen. — lehetetlen hogy minden gondolkodó ember felne vetette legyen ömaga előtt a kérdést: helyes-e hogy így történt? — ily kell e ennek szükségkép lenni? s óval hogy é általán lehetetlen-e a modern gyilkosság azon nemét, melyet „lovagias elégtelenség” neveznek, a mi korunkból, a mi viszonyaink között kiirtani, — vagy legalább a bajt, mely jelenleg az egész művelt társadalomban, ragályként el van terjedve és pusztít, legalább részbenyosvá, s mind ritkábban előfordulhatóvá tenni.

Az eset úgy a szereplő egyéneknek, mint az arra okul szolgáló körülménynek fogva meg érdemi hogy melyekben gondolkozunk róla, s ne túrjunk felette, mint hasonló esetekben szokunk, — egyszerűsáig napirendre.

Mert nem csekély fontosságú dologról: emberek életéről és becsületéről van szó, — és pedig oly emberek életéről és becsületéről kik rendszerint a társadalom legfelsőbb rétegébe, az emberiség legműveltebb osztályába tartoznak, kik egy hosszú munkás életen át, mely előtök állott s melyre hivatra voltak, nem csak magok és családjuknak, hanem a hazának az emberiségnek is hasznára, javára, tökéletesedésére szolgálhattak volna, — s kiket egy napra a társadalmi előítélet kényszere a becsületről s annak megvédéséről a társadalomban bevett ferde nézetek életüket egy pillanat szeszélyének odadobni kényszerítetek.

Nem akarok itten szólni azon könnyűvérvű felületel ifjúságról azon „kardovagok-ról”, kik minden legcsekélyebb „sértést” alkalommal használnak arra, hogy ocsó vitézségüket egy kis kardvágás adása vagy elszenvéde által a világ előtt fitogtathassák, s magukat a közönség különösen pedig a nők előtt érdekessé tethessék.

Ezekkel komolyan foglalkozni nem érdemes. Hanem szölok higgadt, okos, kifejezett karakterű férfiakról, akik megfontolva szoktak cselekedni, s tetteikben a józan ész, a jog és erkölcsiség elveit követni. Mai napig nincs talán gondolkodó ember, ki a párbajt helyeselné, azt az ész, moral és jog minden fogalmával homlokegyenest ellenkező abszurditásnak ne tartaná, s elvileg el ne itélné. És mégis, — nincs talán egy önzertes becsületére büszke férfi sem, — aki Dr. Wagner Lászlót kárhözhatni tudná, s

ne érezné hogy helyében maga is hasonlóul cselekedett volna.

Honnan e szembeszökő ellentét a gondolkodás és tett között? Honnan ezen óriási ellentmondás? Honnan van az, hogy ugyanazon derék, eszes, művelt egyének, kik a párbajt esztelen brutalitásnak tartják, — szhatározottan kárhözhatják, bizonyos esetekben a becsület valódi megvértének esetében, maguk sem látnak más expedienst, nem találnak más eszközt a sérelem megtorlására, s megvértett becsületük helyreállítására, mint az önmaguk által elélt, esztelen és jogtalan dörögések nyilatított párbajt?

Sokan erre azzal felelnék, hogy a társadalmi haláltelet kénszere az, mely az ily férfiak kezébe is elvák, meggyőződésük ellenére fegyvert ad s őket vagy öli, vagy meghalni kényszeríti, mert különben a tömeg őket gyávának tekintene; tehát azon álbüszkeség vezérli őket, hogy a tömeg előítéletének, s a külszínnek eleget tegyenek.

En az hiszem, hogy a valódi ok, vagy legalább az egyedüli és nyomatékosabb ok nem ez. Nem lehet ugyan tagadni, hogy az egész társadalom által bevett, elfogadott nézetek, még ha azok előítélet, vagy tévmeztetek is, a legműveltebb, legféltettebb ember tetteire is bírnak befolyással.

De mégis, ha valamely dolog oly kiáltó örütségek, a józan ész és jog rossz fogalmával ellenkező s oly absurdumokkal van felőrmelve, mint a párbaj, akkor bizonyosan nem folyamodnék ahhoz józanul gondolkodó sem — ha sérelemnek más, megfelelő orvoslást találhatna.

Mert itt van például a Wagner esete. Ennél nyilvános sértés, botrány nem történt, és így nem tarthatott ott, hogy a világot öt gyávának bélyegzendő; tehát nem a társadalmi előítélet, nem az álbüszkeség pressioja bírta öt arra, hogy ellenfelet párbajra hívja ki. Nézetem szerint a nyomatékosabb ok az, hogy a törvény nem védi kellőleg az egyéni és családi becsületet. Az élet, a vagyon, a szabadság védelméről eléggé gondoskodik a törvény s az ezek ellen elkövetett büntettek megfelelő büntetésekkel suttatnak, de a művelt lelkü, jellemes embernek amszoknál nem kisebb kinsce: a becsület védelméről eléggé, — sőt mondhatni egyáltalában a törvényben gondoskodik nincs; és épen ezért képtelen az ember, maga a törvény hiánya utálja néz, önmagának veni elégtételt megvértett becsületéért.

Am lennének csak a törvényben az egyéni és családi becsület megvértésének esetei ép oly szigorú büntetésekkel suttva, mint az élet és vagyon elleni büntettek, bizonyosan a legtöbb gondolkodó ember, ki az önbizáskodás brutális elve helyett a törvényes igazságszolgáltatás elvét óhajta, szivesen és meggyűvással bízná sérelemének megtorlását, — s a mezarvart erkölcsi egyensúly helyreállítását az államra, mely a modern társadalomban erre ép úgy, mint az élet, vagyon és szabadság megvédésére hivatta van.

Ez ellen azonban két ellenvetést tehetnek. Egyik az, hogy a becsületértétekre még sem volna igazságos ép oly büntetéseket alkalmazni, mint az élet és vagyon elleni büntetkekre. A másik pedig: hogy a becsületérté nagyon relatív természetű lévén, jóformán lehetetlen is arra a törvénynek megfelelő büntetéseket szabni.

Az elsöre nézve e ég legyen csak arra utalnom, hogy a nagyobb, a valódi becsületértékéért, minő például a Wagner-Perczel ügyben is valószínűleg fenforghatott, még a sértő fél halálát sem tartja a közvélemény tuliszorgó büntetésnek, és így maga az általános jog érzet e is a legszigorubb büntetés kívánja s csakis oiyat tartana kielégítőnek, nem mondom épen a halálbüntetést, de minden esetre súlyos börtönbüntetést.

A hadi dugurák ügye Erdélyben.

A kászyoni erdőben 30 láda fegyvert földöztek föl. Közül-Vásárhelyt, Bükszádon, Csikban újból törtétek elfogatások. Szeps-Szt-Györgyön Török csendőr ezredes müködi. — Szende Béla Brassóban volt stb. stb. Ilyen és még számos egyéb hír cikázza át a hírlaphasábok fölületét, az olvasó a féktelen fáma által ide-oda kalauzoltatván — az ugynevezett „székely mozgalommal” nem képes tisztába jóni. A dolog merítumát mindenesetre a folyamatosan levő és arra hivatott tényezők vezetése alatt álló hivatalos vizsgálat fogja kideríteni. Ne tépelődjünk tehát továbbra is. Tény az hogy bizony készült valami a székegy havasok között; de hogy csak késülődés maradjon, arról Budapestről al origine gondoskodva volt és pedig elannyira, hogy ma már Sisotvólan is mindenki teljesen meg van nyugtatva. Kalárisba nem is a székegy betérés elleni palladiummal, hanem a magukat itt elszékelni kezdő törökök ellen küldenek 20,000 embert az oroszok De a ki ismeri a hunok hős maradáiknak vállalkozó természetét, az — valljuk meg magunknak — aggodalommal nézett az első mozgalmi hírek halatára a jövőbe. Mert a székegy népből valóban föltárlhatók azon előföltételek, melyek egy újabb kiadású Marsala reprodukálására bizonyos elkiesmeretlen kalandorok részéről szándékba vétettek. A czéltörvény igazságos, melyekkel bizonyos körkormányunk külügyi politikáját — mely legy mindaddig a legészserűbbnek bizonyult uton-utfélen perhorrescálni iparkodnak, lehet,

eceni színház.
 és tüneményes diszletekkel
 árge, dalokkal.
 a rendes helyárakkal adatik
 tékozló.
 — Irta Raimond, zenéjét
 — A egyszerű diszlete-
 tette Müldorfer.
 zeményzet:
 Filtterstein br. Korádi.
 Udvarmester Ferenczy.
 Ekzerarus Nagy S.
 Orvos Nagy S.
 Betti szobal. Nagy S.
 Öreg asszony Zöldné.
 Pinzemester Danz.
 Miska Tamásné. Pénteky.
 Tamásné. Foodor J.
 Örsze Derzi I.
 Miska Lánosi S.
 Jancsi Lánosi D.
 Pista Nagy K.
 Jóska Viraghágy.
 Ezeneken kívül még:
 Emlékek, urak, vendégek, va-
 ete 7 órakor.
 hi kezdetét az általános és
 kesztő: Szabo Antal.
 tot.
 eringek,
 s z z,
 s.
 orsó,
 t badog sze-
 os áron ajánl
 réby Fülöp.
 miatt
 S.
 tudatni, hogy a
 lévő
 SEMET
 R ó z s a t é r,
 sába ajánlom.
 emesen leszál-
 nak,
 do,
 ban előadó.
 lettel:
 József.
 S.
 közönség tudomá-
 l-jén kibéreltem.
 lmai szerint min-
 kat,
 rokat és
 teket
 árnapi leend.
 közönség becses
 zolgája:
 Adoll,
 loda* bériője.
 reczenben. 1877.

